

ALLE GELIEFDEN VAN DE NACHT

Van Mieko Kawakami verschenen eerder bij Park Uitgevers

Borsten en eitjes

Hemel

Het gele huis

Mieko Kawakami

Alle geliefden van de nacht

Uit het Japans vertaald
door Maria Smolders

Wereldbibliotheek

Deze vertaling is gepubliceerd met steun van The Japan Foundation.

© 2011 Mieko Kawakami

Oorspronkelijke titel *Subete mayonaka no koibitotachi*

Oorspronkelijke uitgever Kodansha Ltd

© 2024 Nederlandse vertaling Maria Smolders / Wereldbibliotheek

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

*All rights are reserved, including those for text and data mining,
AI training and similar technologies.*

Omslagbewerking bij Barbara

Omslagbeeld © Takako Noel

Foto auteur © Reiko Toyama

NUR 302

ISBN 9789463812535

www.wereldbibliotheek.nl

Wereldbibliotheek maakt deel uit van Park Uitgevers

Hoe komt het toch dat de nacht zo mooi is?

Terwijl ik door het donker loop denk ik terug aan wat Mitsutsuka een keer tegen me zei: 'Dat komt vast omdat 's nachts de helft van de wereld verdwijnt.' Ik tel de lichten. Ik tel de lichten van de nacht. Het rood van het stoplicht op het kruispunt, dat trilt alsof het nat is hoewel het niet regent. De lantaarns op een rij. De lampen van de auto's die passeren en in de verte verdwijnen. Het licht achter de vensters. De mobieltjes in de handen van mensen die thuiskomen of mensen die op het punt staan om ergens heen te gaan. Hoe komt het toch dat de nacht zo mooi is? Waarom glinstert de nacht zo? Waarom is er 's nachts alleen maar licht?

De muziek uit de koptelefoon vult mijn oren, vult mij – en wordt alles. Een wiegelied. Een mooi wiegelied voor piano. Wat een prachtige melodie, hè? Ja, inderdaad. Het is mijn lievelingsstuk van Chopin. Vind jij het ook zo mooi, Fuyuko? Ja, het is net de ademhaling van de nacht. Een melodie van gesmolten licht.

Als het heldere daglicht verdwenen is, zet de overgebleven helft alles op alles om te sprankelen, en daarom is het nachtlucht zo speciaal.

U hebt gelijk, Mitsutsuka-san. Het is zó mooi dat de tranen me zomaar in de ogen springen.

1

‘Zijn de dozen aangekomen?’

Hijiri Ishikawa belde net op het moment dat ik mijn werk voor die ochtend af had en water in een pan stond te doen om voor de lunch een eenvoudige pasta te koken.

‘Ja, gisteravond. Ik heb ze nog niet opengemaakt.’

Nadat ik de pan op het fornuis had gezet, pakte ik de telefoon die onder mijn kin geklemd zat in mijn linkerhand, liep terug naar de kamer en ging op mijn hurken voor de twee kartonnen dozen zitten die gisteren waren bezorgd. Ik duwde er voorzichtig tegen, maar ze gaven niet mee.

‘Je hoeft ze nog niet open te maken. Ze zitten propvol en je hebt nog een zee van tijd voor de deadline. Deze keer gaat het je toch niet tegenstaan, hè?’

‘Komt goed. Ik ben het nu echt wel gewend,’ antwoordde ik.

‘Weet je het zeker?’ vroeg Hijiri plagend. ‘Maar je kan toch nooit weten of iets wat tot gisteren geen moeite kostte vandaag ook geen moeite kost?’

‘Dat is zo, maar op dit moment zie ik het wel zitten,’ zei ik lachend. ‘Misschien omdat ik ze nog niet opengemaakt heb.’

‘Toch vraag ik me af waarom er altijd zoveel naslagwerken nodig zijn. Kunnen ze tegenwoordig geen boek meer schrijven zonder ergens naar te verwijzen? En ik vraag me ook altijd af, en vooral deze keer, waarom bijna het hele boek bestaat uit

citaten. De auteur heeft in feite minder dan de helft zelf geschreven.’

Ik hoorde Hijiri aan de andere kant van de lijn misprijzend snuiven. ‘Het was al een heel karwei om ze naar de receptiebalie te slepen. Ik wist niet zeker of de verzekering het zou vergoeden als het in mijn rug schoot.’

‘Maar het is wel een geluk dat ze alles tegelijk uitleenden. Het is ongelooflijk dat alle boeken die ik moet raadplegen op één plaats beschikbaar zijn,’ zei ik en Hijiri bevestigde dat lachend.

‘Daar heb je een punt. O ja, ik ben weer zo vrij geweest om het manuscript alvast te bekijken.’

Ik goot bolognesesaus uit een zakje over de gekookte spaghetti. Toen ik die ophad deed ik een haarband in om mijn pony in bedwang te houden en met een potlood in mijn rechterhand installeerde ik zoals altijd mijn zelfgemaakte boekstandaard – als noodoplossing gebruikte ik een groot tekenbord uit een winkel voor tekenmateriaal in Shinjuku, dat ik schuin tegen een stapeltje van een allang niet meer gebruikt Grieks woordenboek en idioomboek liet steunen, en hoewel ik van plan was om een keer een echte standaard aan te schaffen deed ik dit nu al vier jaar zo. Met het tekenbord tegen mijn middel geklemd zodat het niet weg kon glippen, begon ik het opengeslagen manuscript letter voor letter kritisch te bekijken.

Als ik moe werd deed ik stretchoefeningen waarbij ik beurtelings mijn nek en mijn armen ronddraaide en daarna ging ik naar de keuken om thee in te schenken, die ik liet afkoelen en langzaam opdronk.

Ik had het gevoel dat ik zo lang ik wilde aan mijn bureau kon blijven zitten, maar omdat ik als ik niet op gezette tijden pauzeerde op onverwachte plekken dingen over het hoofd zag, moest

ik wel om de twee uur uitrusten. Als ik me even had ontspannen ging ik weer achter mijn bureau zitten om dit proces zo aldoor te herhalen.

Links van het manuscript lag het schema met de persoonsrelaties, een chronologisch overzicht en de verhaallijn – de roman waaraan ik twee dagen geleden was begonnen strekte zich uit over een aantal jaren en er kwamen zoveel mensen in voor dat ze echt niet te tellen waren – die ik gebruikte om de beweringen die door de in het boek beschreven personages uit hun mouw geschud werden zorgvuldig te checken op tegenstrijdigheden. Aangezien het verhaal zich afspeelde in een groot landhuis had ik ook een vel papier klaargelegd om een plattegrond te tekenen.

Hoe heet zo'n korset. Heeft een plumeria witte bloemen. Gaat het bij Charles Dickens echt om Charles Dickens.

Voor eigennamen en historische feiten gebruikte ik een encyclopedie of internet om te dubbelchecken en als ik ook maar enigszins ergens over struikelde, ging ik zo vaak als nodig terug om iets te verifiëren. Tegelijkertijd bracht ik met mijn potlood correcties aan bij spelfouten, ontbrekende letters en foutieve karakters, en zette er een vraagteken bij.

Bij heel veel zinnen kon ik niet besluiten of dit normaal taalgebruik was en of de schrijver het echt zo bedoeld had. Als ik er niet achter kwam of het om een eigenaardigheid van de auteur ging, stuurde ik Hijiri een mailtje om te overleggen. Soms, als we er samen niet uit kwamen, schreef ik met kleine letters een vraag in de tekst zodat de schrijver zelf kon beslissen.

Drie jaar geleden had ik in april ontslag genomen bij de uitgeverij waar ik na de universiteit in dienst was gekomen. Het was een klein bedrijfje en ondanks de indrukwekkende naam had niemand er ooit van gehoord; er werden alleen boeken uitgegeven

waarvan je je afvroeg wie ze ooit zou lezen. Het werk van een uitgeverij bestaat, mede afhankelijk van de grootte en de aard van het bedrijf, uit het maken en verkopen van boeken. Een onderdeel daarvan is het corrigeren, dat wil zeggen meerdere keren de hele tekst lezen en nakijken op spelfouten, weglatingen, verkeerd woordgebruik en feitelijke onjuistheden. Met andere woorden, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat heel geconcentreerd op zoek zijn naar 'fouten'. Ik werkte als persklaarmaker bij dat bedrijfje.

Ook al had ik er heel goed over nagedacht, ik wist eigenlijk nog steeds niet precies waarom ik er weggegaan was. Als ik zeg dat ik de omgang met mijn collega's beu was klinkt dat stom, maar ik denk wel dat het daar uiteindelijk aan lag.

Ik durfde als kind al niet met andere mensen ergens heen te gaan of vriendschappen aan te knopen, ik was zelfs niet in staat om mensen aan te spreken of gewoon met iemand een gesprek te voeren, en het lukte me dan ook tot op het laatst niet om te wennen aan de sfeer op dat kantoor. In het begin vroegen ze me nog mee voor een drankje of uit eten, maar toen ik me er steeds met een smoesje van afmaakte nodigden ze me gaandeweg niet meer uit, en al gauw werd ik aan mijn lot overgelaten. Ik werd alleen nog aangesproken als het over het werk ging, maar als er onder werktijd een doos met bonbons of koekjes rondging werd ik overgeslagen en werd de doos direct doorgegeven naar het volgende bureau. Als ik alleen maar aan mijn lot was overgelaten had ik me daar nog bij neer kunnen leggen, omdat het ook mijn eigen verantwoordelijkheid was, maar toen ik in hun zwijgende blikken ook steeds meer vijandige onverschilligheid bespeurde, begon het me steeds meer tegen te staan om naar kantoor te gaan.

Terwijl er dus niemand met mij praatte, ving ik af en toe verhalen over mezelf op die in het geniep doorgefluisterd werden.

Een aantal collega's gebruikte codetaal en vertelde vlak voor mijn neus grappen over mij waarvan ze dachten dat ik ze niet doorhad. Nadat die sfeer zo was ontstaan, begonnen ze me rechtstreeks allerlei vragen te stellen die niets met het werk te maken hadden. 'Heb je geen trouwplannen?' 'Waarom niet?' 'Wat doe je in je vrije tijd?' Toen ik antwoordde dat ik dan thuisbleef zeiden ze: 'Echt waar?' Ze schoten in de lach en vroegen: 'Wat moet je met al dat geld dat je opspaart?' Zo bleven ze me voortdurend met vragen bestoken. Als ik om een antwoord verlegen zat en er het zwijgen toe deed, zaten de meisjes om mij heen met hun blik op hun computerscherm naar het gesprek te luisteren terwijl ze hun lippen op elkaar persten om hun lach te onderdrukken.

Degene die, als een soort leider, de meeste vragen stelde was een vrouw van midden vijftig. Het was zo'n type uit wier manier van praten je kon opmaken dat ze erg trots was op het feit dat ze de zorg voor een gezin combineerde met een baan en dat ze haar twee kinderen een voortreffelijke opvoeding had gegeven. Vanaf het moment dat ik daar was komen werken zaten we naast elkaar (en als ik geen ontslag had genomen was dat, denk ik, tot aan haar pensioen zo gebleven), en ze koos de momenten dat er verder niemand was om mij toe te spreken. Blijkbaar ergerde ze zich aan de zorgeloosheid van alleenstaande vrouwen, die zich alleen maar bezig hoefden te houden met hun werk, en daarom zat ze onophoudelijk zuchtend te klagen over wat ze allemaal moest doen en laten om alle ballen in de lucht te houden, en hoe gemakkelijk mensen als ik het hadden. Dat soort dingen zei ze nooit in aanwezigheid van de andere meisjes, dan zat ze mij altijd voor de gek te houden om bij de anderen in een goed blaadje te komen.

Hoe meer ik in stilte mijn werk deed en hoe langer ik daar werkte, des te onprettiger ik me voelde. Het deugde misschien ook niet dat ik nooit een opdracht weigerde of een deadline

miste, want op een dag hoorde ik twee wel tien jaar jongere nieuwe collega's zeggen dat ik me uitsloofde om een goede indruk te maken, omdat ik toch nergens anders had om naartoe te gaan, en ze vroegen zich af of ik ooit iets leuks deed. Maar ik wist dat nooit. Hoe je iets leuk moest vinden. Hoe je een opdracht op een correcte manier moest weigeren als je dat zou willen. Hoelang ik er ook over nadacht, uiteindelijk wist ik nooit wat ik ergens van vond en kon ik geen enkele actie ondernemen. Als ze zeiden dat ik nergens anders had om naartoe te gaan en dat ik me niet kon amuseren, hadden ze misschien wel gelijk.

Toen kwam er een telefoontje van Kyoko. 'Degene die ons altijd hielp is ermee opgehouden en ze hebben me gevraagd of ik iemand wist die meteen kon beginnen.'

Ik had Kyoko in jaren niet gezien en omdat het de eerste keer was dat ze me belde, had ik eerst geen flauw idee waar ze het over had. Ze zei dat ze dringend iets wilde bespreken, dus ik maakte een afspraak met haar voor een ontmoeting in het weekend om te horen wat ze te zeggen had.

Kyoko was heel lang redacteur geweest op het kantoor waar ik werkte, maar een paar jaar nadat ik in dienst was gekomen was ze vertrokken om voor zichzelf te beginnen. Ze vertelde dat ze nu een bedrijfje had in 'redactionele productie'.

'De klussen die ik naast mijn gewone werk deed zijn behoorlijk toegenomen, met het gevolg dat ik nu echt van alles doe. Ik heb een paar mensen in dienst genomen, we doen nu ook fotografie, we doen redactiewerk en ontwerp en ik neem ook schrijfwerk aan. Ik weet onderhand zelf niet meer wat mijn beroep is.'

Kyoko sperde haar mond open en lachte schaterend. Ik kon me die uitbundige lach van haar nog goed herinneren. De manier waarop ze mijn naam uitsprak – 'Irié-san' in plaats van 'Irie-san' –

met een wat vreemd accent, gaf me ook een nostalgisch gevoel.

Toen ze binnenkwam in het koffietentje waar we afgesproken hadden herkende ik haar eerst niet, ze was zo dik geworden dat ik ervan schrok, maar ze had zich netjes opgemaakt en met haar soepele huid zag ze er voor mijn gevoel een stuk jonger uit dan vroeger. Ik was 22 toen we nog collega's waren en zij denk ik 32, dus ze moest nu de 40 gepasseerd zijn. Ze had natuurlijk wel wat rimpels, wat normaal was voor haar leeftijd, maar daardoor zag ze er juist vitaal uit.

Ze rolde de mouwen op van de dunne zwarte trui die ze droeg over een zacht uitziende witte blouse en zei: 'Jee, wat is het is vandaag warm, zeg.' Ze keek me recht aan. Omdat ik niet in staat was om haar tijdens het gesprek in de ogen te kijken, wendde ik onopvallend mijn blik af en richtte die ongeveer op de grens tussen haar kin en haar hals. Zo luisterde ik, met af en toe een knikje of een woordje ter bevestiging, naar wat Kyoko te zeggen had.

'Ik heb geen idee hoe de situatie bij jullie nu is, maar heb je misschien tijd en ruimte om er, buiten kantoor om, nog wat werk bij te doen?'

Kyoko legde uit dat een grote uitgeverij waarmee ze samenwerkte op zoek was naar een freelance persklaarmaker en dat ze daarbij aan mij had gedacht. Toen we nog samenwerkten hadden we slechts één keer samen met andere collega's geluncht, maar we hadden nooit een echt gesprek gevoerd met elkaar. Dus ook al waren we in dienst bij hetzelfde bedrijf, ik sprak met vrijwel niemand en zat in stilte in mijn eentje te werken en had dan ook geen speciale band met haar. Ik was eerder verbaasd dan blij, ik vond het zelfs een beetje eng dat ze zich mij na al die jaren nog herinnerde.

'Ik zou het werk ook zelf aan kunnen nemen, maar ik weet niet of het een goed idee is om meer mensen in dienst te nemen.

Ze zoeken ervaren personeel,' zei Kyoko terwijl ze frummelde aan de grote zilveren ring om haar wijsvinger. Het overtollige vlees puilde royaal over de ring heen. Ik nam een slokje thee terwijl ik ernaar keek, ik kneep mijn lippen op elkaar en knikte af en toe. De thee was lauwwarm geworden en had een bittere, poederige smaak.

'Je hebt op kantoor natuurlijk al genoeg te doen en ik wil je niets opdringen, maar het gaat om een groot bedrijf en de hoeveelheid werk is min of meer constant. Ze zijn natuurlijk ook flexibel. Ik hoop dat je, al is het maar een beetje, als parttimer mee wilt werken. Dat je je tijd een beetje wilt verdelen.'

Je tijd een beetje verdelen, ik herhaalde Kyoko's woorden in mijn hoofd. Nadat ik bij mijn huidige werkgever met dit werk was gestart, was ik begonnen me te ergeren aan de fouten in de ondertiteling op het televisiescherm. Het feit dat ik die niet kon corrigeren werkte op mijn zenuwen en daardoor was ik automatisch minder tv gaan kijken. Ik las gewoonlijk geen boeken en luisterde niet naar muziek. Ik had ook geen vrienden om mee uit eten te gaan of lange telefoongesprekken mee te voeren. Behalve in tijden van extreme drukte nam ik geen werk mee naar huis, maar maakte ik alles, inclusief research, onder werktijd af. Ik was uiterlijk om acht uur thuis en na een eenvoudige maaltijd had ik niets meer omhanden.

Wat deed ik eigenlijk avond aan avond in die uren voor het slapengaan? En wat had ik eigenlijk altijd gedaan om die enorme hoeveelheid tijd te vullen tot ik weer aan het werk kon?

Ik kon me niets herinneren. Het enige wat me te binnen schoot waren witte vellen papier met een oneindig aantal regels gedrukte tekst.

'Ik denk dat het wel lukt,' zei ik na een poosje, waarop Kyoko me met grote ogen en een brede lach op haar gezicht bedankte.

Ik knikte en richtte mijn blik op het bloemetjespatroon op het lege theekopje.

‘Geweldig! Als je ergens mee zit kun je natuurlijk altijd voor alles bij mij terecht.’ Terwijl ze dat zei haalde Kyoko uit haar opzichtige oranje leren tas een notitieboekje dat ze met een snel gebaar opende. Vervolgens vroeg ze mijn huisadres en e-mail en schreef die er vlot met een dunne zilveren balpen in.

‘Ik denk dat ze snel contact met je op zullen nemen. Heel erg bedankt, hè. Je hebt ons uit de brand geholpen. Ik wil je nog een keer echt bedanken. Ik neem binnenkort contact met je op.’

Ze dronk in één teug de rest van haar koffie op en stelde voor te vertrekken. We stonden op en liepen naar de uitgang. Ik wilde mijn eigen deel betalen, maar een beetje gegeneerd hield ze me tegen. ‘Nee joh!’ zei ze met een glimlach.

‘Sorry.’ Ik boog mijn hoofd en stopte mijn portemonnee terug in de canvas tas die aan mijn schouder hing.

‘Maar wat fijn dat het goed met je gaat.’ Kyoko keek over haar schouder mijn kant op en paste haar tempo aan het mijne aan omdat ik een beetje achterbleef. Even later zei ze: ‘Nou, ik reken op je, hè! Als er iets is bel je me maar,’ terwijl ze met een handgebaar een taxi aanhield. Ze stapte in en was weg.

Hijiri Ishikawa werkte op de correctieafdeling van de grote uitgeverij waar Kyoko mij had geïntroduceerd.

Ze deed zelf ook correctiewerk, maar ze was tevens het aanspreekpunt voor freelance persklaarmakers en externe productiebedrijven en ze was meestal degene die de drukproeven, manuscripten en naslagwerken aan mij overdroeg.

Contact over het werk kon vrijwel altijd verlopen via e-mail, telefoon of pakketbezorging, maar een paar maanden nadat we de eerste winter samen heelhuids waren doorgekomen begon ze

me regelmatig te bellen over kleine dingen of over niets speciaals, alleen om te vragen hoe ik vorderde met het werk.

Kort nadat ik op Kyoko's verzoek als parttimer was begonnen ontmoette ik Hijiri voor het eerst, op een nieuwjaarsbijeenkomst waar de vaste correctoren en de freelancers aan elkaar werden voorgesteld en kennis konden maken. Ik zat meer dan drie dagen in dubio naar de door Kyoko doorgestuurde uitnodiging te kijken voor ik besloot erheen te gaan.

Hijiri's haar was zo kort dat haar oren een beetje zichtbaar waren en het was geverfd in een mooie kleur bruin. Verder was ze perfect opgemaakt. Het was voor het eerst dat ik zo'n welgevormd gezicht niet in een tijdschrift of op een poster of op tv, maar in het echt van zo dichtbij kon bekijken. Het leek wel of Hijiri op de een of andere manier speciaal omlijnd was, dat er rondom haar een bijzonder aura hing, zodat de plek waar zij zich bevond veel meer werd uitgelicht.

Hijiri was blijkbaar zo iemand die tegen wie dan ook precies zei waar het op stond. Aan het eind van de bijeenkomst kreeg ze over iets kleins ruzie met een mannelijke redacteur, die ze uiteindelijk compleet overdonderde. Twee stoelen verder was ik getuige van de hele woordenwisseling en ik herinner me nog de onverklaarbare opwindning die ik voelde bij haar rake, uitdaggende opmerkingen, haar overtuigingskracht, en de manier waarop ze af en toe, als haar tegenstander verhit raakte en fel reageerde, triomfantelijk lachend om zich heen keek. Ze was snel van begrip en kon in een mum van tijd de sfeer doorgronden, en soms met een scherpe grap de omstanders aan het lachen maken. Die paar uren waren zelfs voor mij, wie zulke gaven totaal vreemd waren, genoeg om te beseffen dat het een vrouw was die beschikte over een grote hoeveelheid voor mij onvoorstelbare talenten.

Hijiri en ik waren even oud en we kwamen allebei uit Nagano, maar wel uit een ander deel van die prefectuur. Afgezien daarvan en van het feit dat we van hetzelfde geslacht waren, was er niets tussen ons wat je een aanknopingspunt zou kunnen noemen, en toch was ze om de een of andere reden heel vriendelijk tegen mij.

Kort na die nieuwjaarsbijeenkomst begonnen we regelmatig met elkaar te communiceren over mijn werk en ik was altijd erg gespannen als ik een afspraak met haar had voor het overhandigen van drukproeven of om iets te checken. Hijiri gedroeg zich echter alsof die gespannenheid haar nooit opviel, zodat ik gaandeweg steeds minder nerveus was en meer begon te praten over dingen die niets met het werk te maken hadden. Ze was meestal zelf aan het woord, maar Hijiri zei dat ze me grappig vond en lachte daarbij om te benadrukken dat ze het echt meende. Soms vroeg ik haar wat ze aan mij dan zo grappig vond. ‘Wat? Ik vind alles grappig.’ En dan lachte ze weer vrolijk en ging er verder niet op in. Op zo’n moment wist ik niet wat ik moest zeggen en liet ik zwijgend mijn hoofd hangen. Dan zei ze: ‘Geeft niks, joh. Het is een soort grappigheid die alleen ik begrijp en ik vind het leuk, dus ook al begrijp jij het niet, daarom niet getreurd.’ En dan lachte ze weer schaterend. Vergeleken met Hijiri had ik niet zoveel te vertellen, maar soms vergat ik de tijd en besepte dat ik plezier had en dan stond ik stiekem verbaasd over mezelf.

Toen we al meer dan een jaar voor het werk bij elkaar kwamen, vroeg Hijiri me na zo’n werkbespreking: ‘Hoe gaat het bij jou op kantoor?’

‘Het werk zelf bevalt me heel goed en ik vind dat het heel goed bij me past, maar ik voel me daar niet zo op mijn gemak,’ zei ik een beetje verhullend.

Na mijn ontwijkende antwoord keek Hijiri me recht aan en zei kortweg: ‘Is dat zo?’ Daarna zwegen we samen een tijdje. Omdat

Hijiri, aan haar gezichtsuitdrukking te zien, ergens over aan het nadenken was en maar bleef zwijgen, begon ik me bezorgd af te vragen of ze mijn opmerkingen van daarnet misschien had opgevat als gemopper. Ze had gewoon naar mijn werk gevraagd – bijvoorbeeld naar de manuscripten die ik nu onder handen had of wat er allemaal op het programma stond – maar ik was begonnen over dingen die daar niets mee te maken hadden, met andere woorden, misschien was ze wel geschokt door mijn gemopper over de sfeer op het werk en over dingen die voor haar geen betekenis hadden, of misschien had ik haar stemming bedorven, en dat maakte me opeens ongerust. Maar ik wist niet hoe ik haar duidelijk moest maken dat zoiets niet mijn bedoeling was geweest. Ik had niet genoeg zelfvertrouwen om dat over te brengen en zat me net af te vragen hoe ik me hier uit kon redden nu ik die onnodige informatie had gegeven, toen ik haar hoorde zeggen: ‘In dat geval zou je ook freelance kunnen gaan werken.’

‘Hè?’ zei ik, naar Hijiri opkijkend.

Met een in een fraaie kleur gelakte nagel krabde ze een paar keer aan haar ooghoek en vervolgde: ‘Ik weet niet hoe het nu precies zit met je salaris en je ziektekostenverzekering en ik wil geen onverantwoorde dingen zeggen, maar ook met freelance werk zou iemand die zo hard werkt als jij voltijds wel vier boeken per maand aan kunnen nemen – laat ’ns kijken, 300.000 yen per maand is denk ik wel haalbaar. Natuurlijk heb je te maken met onregelmatigheid en kan het af en toe minder zijn, maar eh, dat zou je denk ik wel moeten kunnen halen,’ zei Hijiri terwijl ze me recht aankeek. ‘Voor de rest is het gewoon een kwestie van hard werken.’

Toen ik doorhad dat ik haar stemming niet had bedorven wilde ik van opluchting een zucht slaken, maar ik was zo in de war door alles wat ze gezegd had – freelance werken, 300.000 yen

per maand, onregelmatigheid, maar ook: iemand die zo hard werkt als jij, en meer van zulke verrassende woorden van waardering uit haar mond – dat ik weer geen woord kon uitbrengen.

‘Wat denk je, wat vind je er zelf van?’ vroeg Hijiri terwijl ze me onderzoekend aankeek, en ik knikte een paar keer. In mijn hoofd herhaalde ik nog een keer alles wat ze net gezegd had. Freelance persklaarmaker. Hijiri had gezegd dat de mogelijkheid bestond voor mij om zelfstandig als persklaarmaker te werken. Wat ik nu als bijbaantje deed zou dan mijn voornaamste werk worden en ik zou mijn vaste baan kunnen opzeggen. Dan hoefde ik nooit meer naar kantoor en zou ik misschien door kunnen gaan met hetzelfde werk, maar dan in mijn eigen tempo en op mijn eigen manier, dat was wat ze gezegd had.

Voortaan mijn leven leiden als thuiswerkende freelance persklaarmaker. Ik herhaalde die woorden keer op keer in mijn hoofd. Het was uiteraard nog nooit bij me opgekomen om mijn baan op te zeggen en voor mezelf te beginnen, maar toen ik het eenmaal had uitgesproken en nogmaals bij mezelf had gemompeld, begon het idee gaandeweg steeds meer de zwaarte en de klank van werkelijkheid te krijgen. Ik begon me zelfs af te vragen of dit niet mijn enige keuze was en ik begon te blozen bij de gedachte dat dit me heel goed uitkwam.

Ik dacht aan kantoor. Ik probeerde me de sfeer daar voor de geest te halen. Ik vroeg me weer af wat die baan – behalve het veilige gevoel van een plek waar je elke dag heen kon – voor mij betekende. Op de plank rechts van mij stond altijd een doos van dun karton met snoep. Een beker van de een of andere collega. Een wit schoolbord dat vrijwel helemaal grijs was geworden. Het scherm van mijn computer. De irritante pijn in mijn slapen. De stille uren waarin ik met niemand praatte, als een donkere droom die altijd voortduurde. De veelzeggende blikken van mijn collega's.

Het getik op de toetsenborden. Te midden van al die beelden verscheen een stralend wit manuscript, vol met net afgedrukte tekst, dat daar lag om door mij gelezen te worden en dat me een gevoel van warmte gaf, maar ik hoefde maar met mijn ogen te knippen of dat witglanzende beeld verdween weer meteen in de diepte van een stilte die ik maar al te goed kende.

Ik verdiende per jaar 3.200.000 yen.

Dat ik op kantoor alleen maar het mij opgedragen werk hoefde te doen om een salaris te ontvangen was iets om dankbaar voor te zijn, maar wat Hijiri net gezegd had begon geleidelijk aan tot mij door te dringen – stel je voor... stel je voor dat ik regelmatig correctiewerk zou krijgen, dan was het niet uitgesloten dat ik als freelancer de kost kon verdienen. Het was bijna een jaar geleden dat ik was begonnen als parttimer en het aantal manuscripten dat ik te verwerken kreeg en mijn inkomsten waren heel stabiel. Het gaf echter een totaal ander gevoel van bevrediging om thuis in mijn eentje, met het manuscript voor mijn neus, precies hetzelfde werk als op kantoor te kunnen doen en langzaam de woorden en zinnen onder de loep te nemen.

‘Wat zou het geweldig zijn als dat zou kunnen,’ prevelde ik glimlachend voor me uit. Het was niet mijn bedoeling om te lachen, maar ik wist niet zo snel wat voor een gezicht ik moest trekken, en daardoor werd het een manier van lachen die toonde dat ik normaal gesproken nergens diep over nadacht. Ik werd overspoeld door emoties, en ik veegde een aantal keren mijn vingertoppen af met mijn *oshibori*, het natte doekje dat naast mijn glas lag.

‘We werken heel vaak met freelance persklaarmakers,’ zei Hijiri opgewekt. ‘Er zijn erbij die het al twintig jaar doen.’

‘Al twintig jaar!’ reageerde ik.

‘Jazeker, al twintig jaar.’ Hijiri lachte voluit.